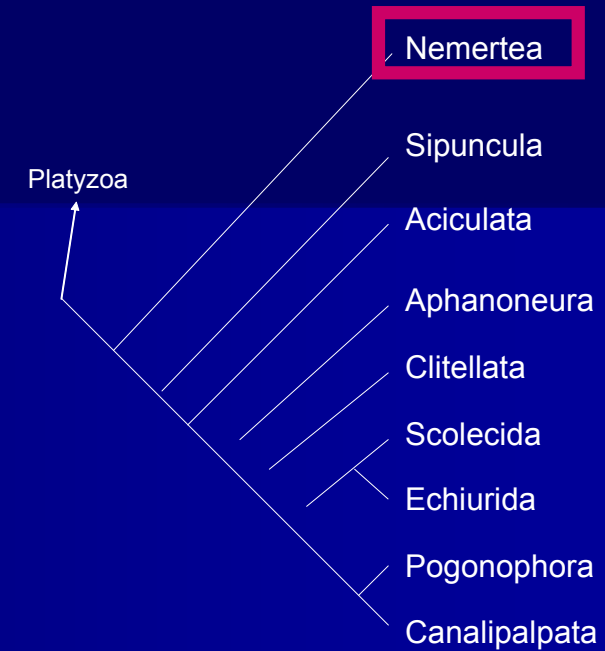

Nemertea + Pulvinifera

NEMERTEA - pásnice

- mořské, sladkovodní, suchozemské
- predátoři, komenzálové až parazité
- proboscis - zatahován do rhynchocelu
- bodec, toxiny
- nečlánkované tělo, nápadné zbarvení
- obrvený pokožkový epitel, parenchymatický mezoderm a protonefridie
- svalovina podélná a okružní (podkožní svalový vak)
- larva pilidium

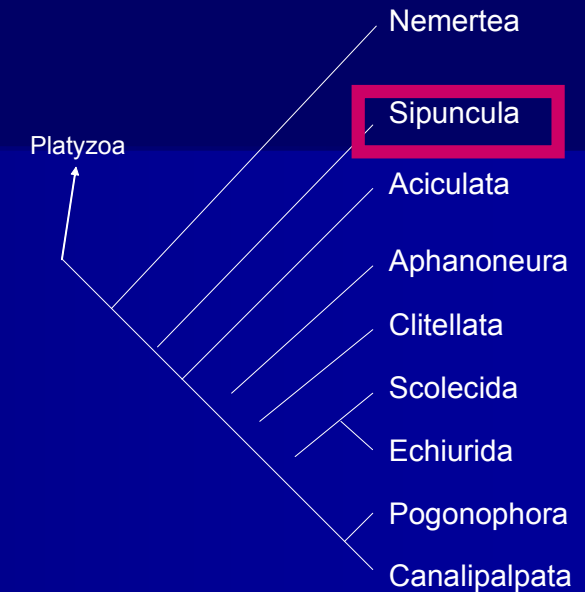
Prostoma graecense
pásemnička sladkovodní

video

SIPUNCULA - sumýšovci

- mořští, hemisesilní
- detritovorní, mikrofágové
- nečláňkované tělo
- trup, introvert, chapadla
- pokožka bez kutikuly, podkožní svalový vak
- nuchální orgány, bez CS
- TS oesophagus - mesenteron - rectum
- gonochoristi, vývoj přímý nebo trochophora

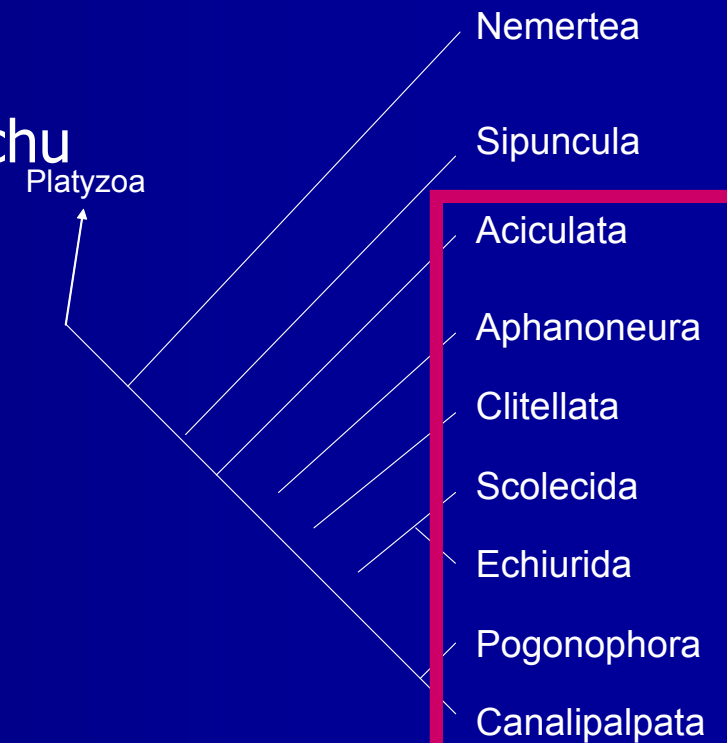
pelagosphaera

Sipunculus nudus
sumýšovec rýhovaný

ANNELIDA - kroužkovci

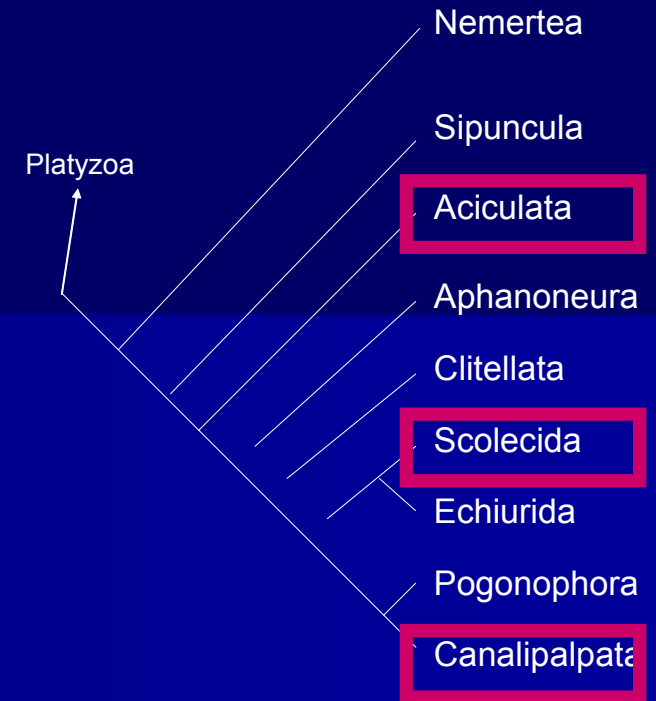
- mořští, sladkovodní, terestričtí
- prostomium, homonomně segmentovaný trup, pygidium
- coelom - párové váčky v člancích
- odděleny střevem a mezenterii, na povrchu peritoneum
- epidermis, podélná a okružní svalovina
- NS žebříčková - nadhltanové ganglion, 2 ventrální provazce, komisury, konektivy a ganglia v každém článku
- CS uzavřená
- VS většinou metanefridia, chloragogenní tkáň
- rozmnožování - hermafrodité, architomie, paratomie, někdy larva trochofora

„POLYCHAETA“ mnohoštětinatci

- fylogeneticky neexistující seskupení
- mořští, výjimečně sladkovodní či půdní
- na každém článku parapodia - notopodium, neuropodium, aciculae
- mikrofágové, zoofágové

Aciculata – acikulovci

Scolecida – pískovníci

Canalipalata - rournatci

Afrodite aculeata

Eunice viridis

Arenicola marina

Serpula vermicularis

ECHIURIDA - rypohlavci

- mořští, bentičtí, hemisesilní
- nezatažitelný chobot (proboscis) + vakovitý trup
- obrvený kanálek na prostomiu
- žláznaté buňky na povrchu
- NS - objícnový prstenec + nervová páska
- TS - hltan - oesophagus - mesenteron - konečník
- CS - uzavřená
- u Bonelliidae fenotypové určení pohlaví, larva trochofora

video

Bonellia viridis

rypohlavec dvojhlavý

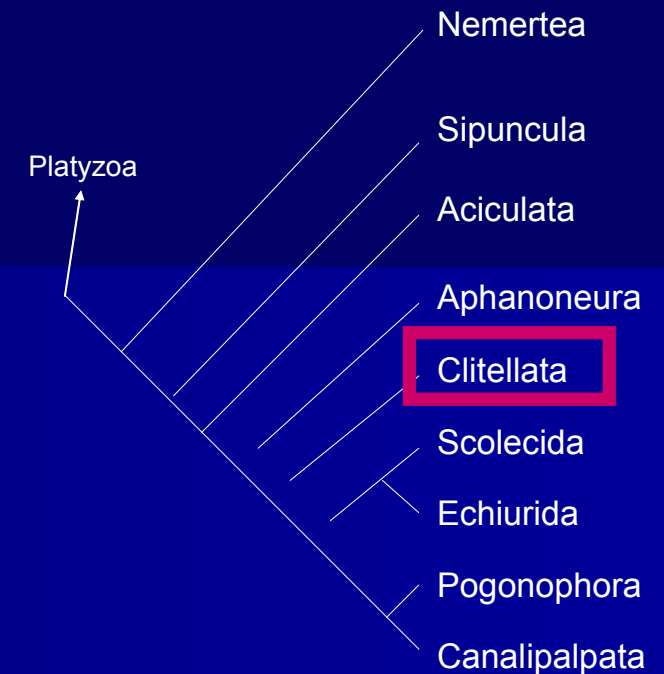
POGONOPHORA - pogonofory

- jen mořské druhy
- v chitinových rourkách
- součást biocenózy sirných vývěrů
- bez ústního a řitního otvoru
- „trofosom“ se symbiotickými chemoautotrofními bakteriemi

Riftia pachyptila

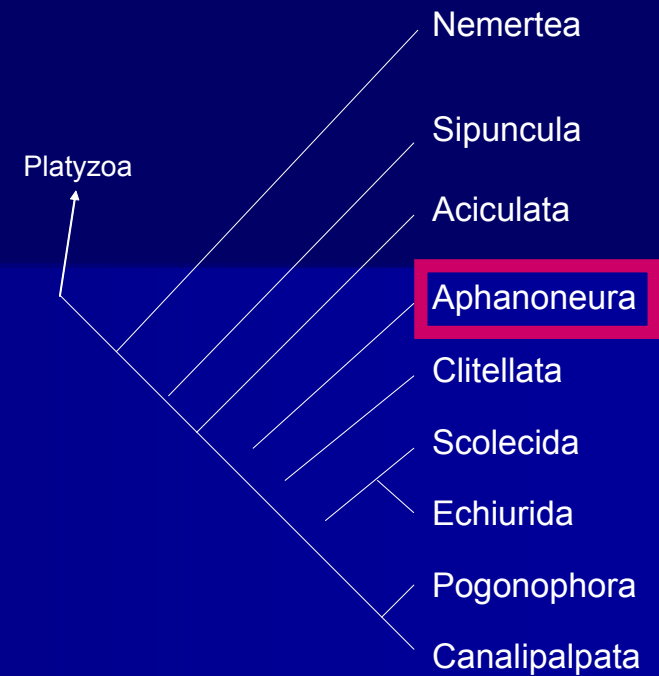

video

APHANONEURA - olejnušky

- sladkovodní, půdní, mořští
- barevné tukové kapénky v epidermis
- vlasovité břišní a hřbetní štětiny

video

Aeolosoma hemprichi
olejnuška drobná

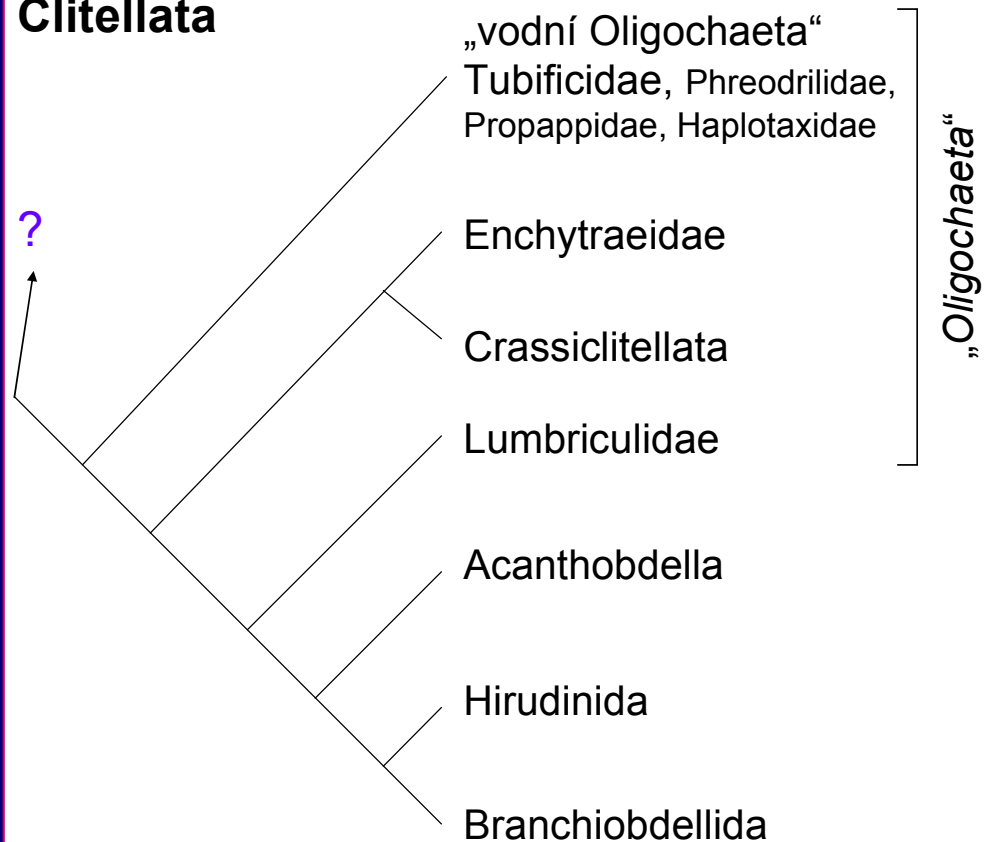

CLITELLATA - opaskovci

- opasek clitellum (autapomorfie)
- mořští, sladkovodní, půdní, parazitičtí
- homonomní články bez parapodií

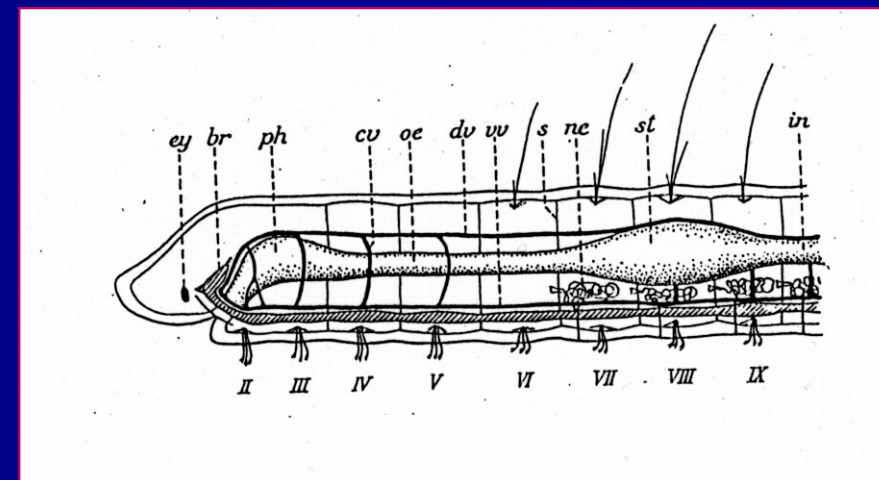
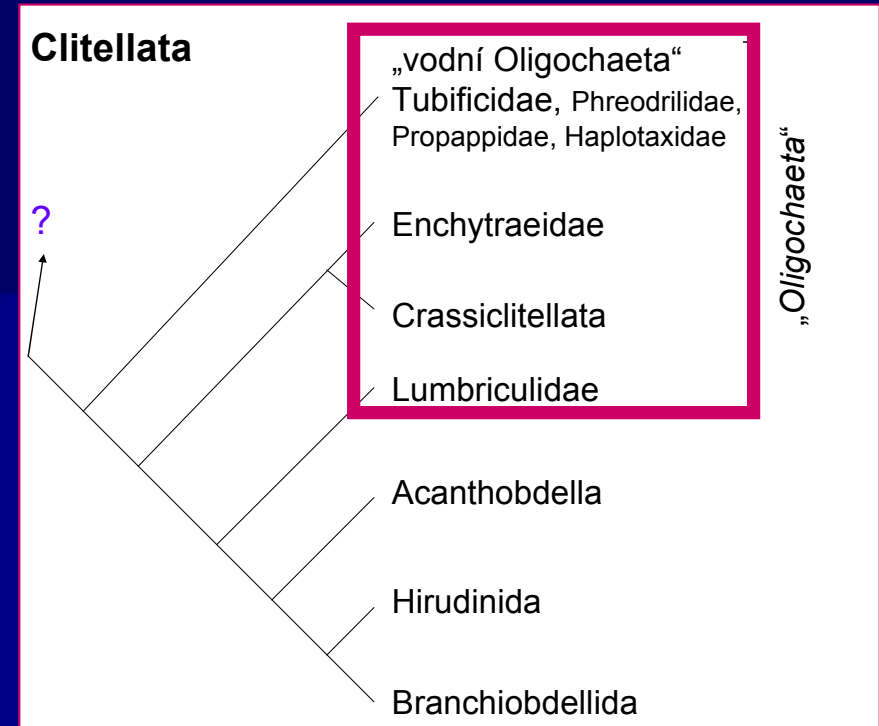

Clitellata

„OLIGOCHAETA“ - máloštětinatci

- polyfyletická skupina po oddělení taxonů blízkých pijavkám
- neselektivní detritofágové, algovorní, predátoři
- hřbetní vlasovité, břišní jehlicovité štětiny
- rozmnožování - hermafrodité, architomie, paratomie
- opasek v dospělosti
- TS s chlaragogenní tkání - vylučovací funkce
- typhlosolis
- CS uzavřená

Tubificidae - nítěnky

tělo drobné, častá architomie a paratomie, tolerantní ke znečištění, vlasovité či rozeklané štětinky na hřbetě

Tubifex tubifex
nítěnka obecná

video

Stylaria lacustris
naidka chobotnatá

Enchytraeidae – roupice

tělo bělavé, většinou půdní, štětiny nerozeklané

Enchytraeus albidus

video

Crassiclitellata - žížaly (Lumbricidae)

vícevrstevný opasek, půdní, drobné štětinky

po 2

Lumbricus terrestris

žížala obecná

Lumbriculus variegatus

žížalice pestrá

Lumbriculidae - žížalice

častá architomie, sladké vody, štětinky

ACANTHOBDELLIDA – štětínovky

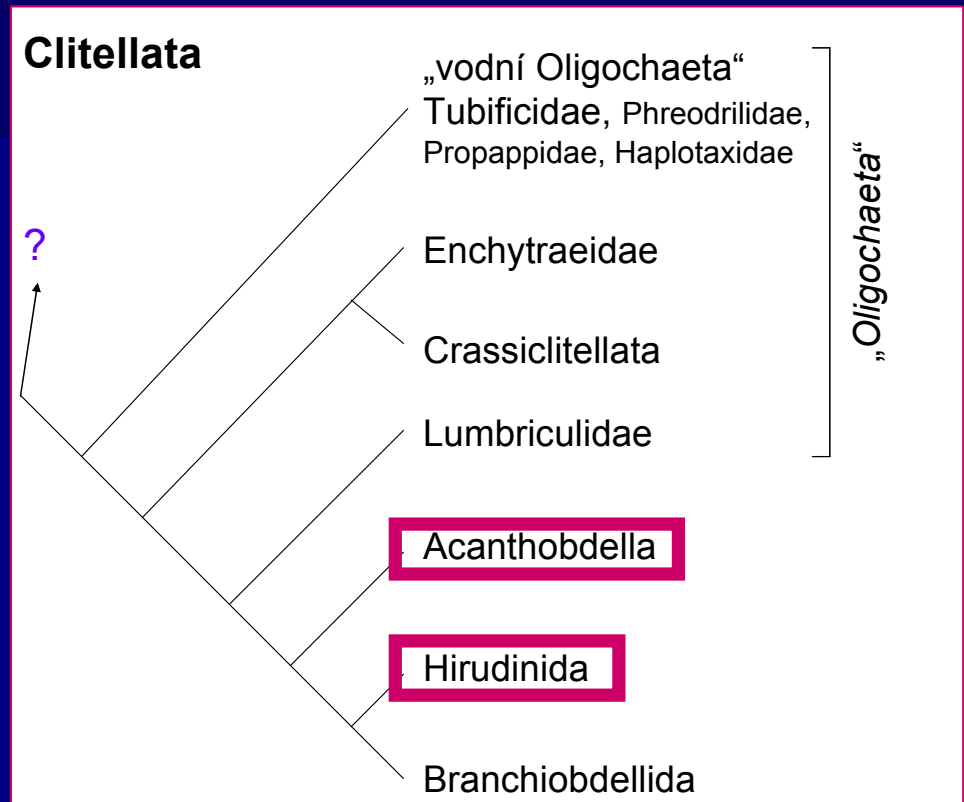
- jen zadní přísavka
- na 2. – 6. článku štětiny

Acanthobdella peledia

štětinovka sibiřská

HIRUDINIDA - pijavice

- monofyletický taxon
- krevsající parazité a predátoři
- clitellum jen v době rozmnožování
- 34 článků většinou, segmentace vnější hustší
- přední a zadní přísavka
- bez štětín

Rhynchobdellida - chobotnatky

středem ústní přísavky se vychlipuje krátký svalnatý chobot

Piscicola geometra

chobotnatka rybí

Glossiphonia complanata

chobotnatka plochá

Haemopsis sanguisuga

pijavka koňská

Gnathobdellida - čelistnatky

v ústech mají 3 kutikulární čelisti

Haemopsis sanguisuga

(pijavka koňská)

šedý, olivový hřbet bez kresby,
predátor

Hirudo medicinalis (pijavka lékařská)

cihlově zbarvené pruhy na hřbetě

krevsající parazit

typické jizvy

Hirudo medicinalis

pijavka lékařská

Pharyngobdellida - hltanovky

dlouhý hltan se třemi lištami k drcení potravy

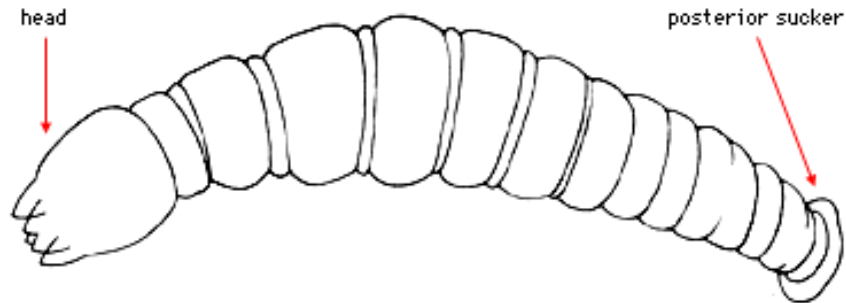
4 páry očí - *Erpobdella octoculata*, *Erpobdella vilnensis*

BRANCHIOBDELLIDA - potočnice

- komezálové či ektoparazité sladkovodních raků, 1 cm,
- 2 kutikulární čelisti v ústech
- *Branchiobdella astaci* potočnice račí

ETI • World Biodiversity Database

Stichting Leefmilieu, 1991

Subclass Branchiobdellida
Family Branchiobdellidae

White to yellowish-fleshcoloured, stout-bodied worms, measuring 3-5(-10) mm in length. (see family description for details)

Branchiobdellids can be found in flowing or turbulent waters, where they live on the gills, abdomen or legs of freshwater crayfish. They consume detritus and epizootes or suck the body fluids or eat the eggs of their hosts.

Clitellata

